

ПЕРАКЛАД ТЭРМІНА *МОБИЛЬНОЕ ПРИЛОЖЕНИЕ* НА БЕЛАРУСКУЮ МОВУ

Махцей А.Д.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь

Албут А.А. – магістр філ. навук

Мэтай даследавання было выявіць найбольш частотны адпаведнік тэрміна *мобильное приложение* ў сферы ўжывання.

На сёння ў галіне праграмавання прысутнічае несфарміраванасць тэрміналагічнай нормы, таму знайсці правільны пераклад пэўных тэрмінаў даволі складана. Існуе варыятыўнасць перакладу тэрмінаў і словазлучэнняў. Пераклад тэрмінаў можа залежаць ад многіх фактараў: сітуацыі ўжывання; мовы, на якой яны былі створаны і г.д.

Перакласці простае на першы погляд словазлучэнне *мобильное приложение* аказалася даволі-такі складана. Першая думка, што прыйшла да нас, была пра тое, што мы можам проста перакласці словазлучэнне ў самых папулярных анлайн-перакладчыках. Але гэта стала праблемай. Кожны інтэрнэт-сэрвіс перакладаў словазлучэнне па-рознаму. Google перакладаў *мобильное приложение* як *мабільнае прыкладанне*. Yandex – як *мабільны дадатак*. Таму мы вырашылі пашукаць ў іншых крыніцах. Быў абраны «Вялікі беларуска-рускі слоўнік», аўтарамі якога з'яляюцца П.Д. Купрысь і Д.М. Яндальцаў. Слоўнік быў надрукаваны ў 2018 годзе, таму мы вырашылі, што ў ім зможам знайсці рашэнне пастаўленай задачы, але гэта не так. У слоўніку не было тэрмінаў-словазлучэнняў, якія датычацца тэмы новых тэхналогій і праграмавання.

Аднак разглядаючы паняцце надзвычай запатрабаванае, таму адназначна ў маўленчай практыцы (г.зн. у сферы ўжывання) павінны быць спосабы выражэння яго сродкамі беларускай мовы. Мы ўвялі запыт у пошукавую сістэму Google і ўбачылі, што на сайтах Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь (малюнак 1), Беларусбанка (малюнак 2), Міністэрства па падатках і зборах Рэспублікі Беларусь (малюнак 3) *мобильное приложение* перакладаецца як *мабільны дадатак*.

Спецыялісты Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь распрацавалі мабільны дадатак “МНС Беларусі. Дапамога побач”, адна з найважнейшых задач якога – дапамагчы чалавеку эфектыўна дзейнічаць у надзвычайнай сітуацыі. І калі раней яго маглі ўсталяваць уладальнікі сучасных смартфонаў або планшэтаў на базе аперацыйнай сістэмы Android, то зараз дадзены дадатак стаў даступным і для карыстальнікаў iPhone і iPad.

Ратавальнікі вывучылі рынак даступных на тэрыторыі краіны праграм для мабільных прылад, і аказалася, што няма такіх, якія дазвалялі б хутка зарыентавацца ў нестандартных сітуацыях. Напрыклад, разбілі градуснік, адбылося ДТЗ, убачылі падпалены лес, на вуліцы навальніца і т. п. Так з'явіўся дадатак для беларускіх карыстальнікаў “МНС Беларусі. Дапамога побач”.

Малюнак 1 – Міністэрства па надзвычайных сітуацыях РБ

Дадатак «M-Belarusbank» Беларусбанка стаў даступны для смартфонаў з AC Windows Phone

Цяпер уладальнікі мабільных тэлефонаў з аперацыйнай сістэмай Windows Phone версіі 7.5 і вышэй могуць бясплатна ўстанавіць дадатак M-Belarusbank і карыстацца сэрвісам M-банкінг «беларусбанка». Дадатак размешчаны ў магазіне дадаткаў [Windows Phone Store](#).

«M-банкінг» - сэрвіс, які дазваляе трымальнікам банкаўскіх карткаў з дапамогай мабільнага тэлефона і ўстаноўленага ў ім спецыяльнага дадатку M-Belarusbank хутка і зручна аплачваць штомесячныя плацяжы (камунальныя плацяжы, паслугі інтэрнэт-правайдараў, кабельнага тэлебачання і інш.), пагашаць крэдыты, пераводзіць грошы з аднаго рахунку на іншы, папаўняць укладныя рахункі, блакіраваць/разблакіраваць карткі, атрымліваць на электронную пошту чэкі аб аплаце і інш.

Малюнак 2 – Беларусбанк

Дадзеныя дзеянні дадуць магчымасць у далейшым пазбегнуць праблем з абнаўленнем дадатку, а таксама забяспечыць бесперабойную працу прыкладання ў цэлым.

Спампаваць мабільны дадатак для фізічных асоб (Google Play Market)

Спампаваць мабільны дадатак для AC iOSver. 11.0 і вышэй Вы можаце з сайта App Store

Малюнак 3 – Міністэрства па падатках і зборах РБ

Таксама ў інтэрнэт-крыніцах можна сустрэць пераклад словазлучэння *мобільное приложение* як *мабільнае прыкладанне*. Праўда, на нашу думку гэта прыклад не вельмі лагічнай матывацыі новага спецыяльнага значэння ад наядунага назоўніка са значэннем дзеяння (паводле прынцыпу першы-лепшы), што пацвярджае перакладны слоўнік: *приложение 1) (действие) прыкладанне, прыкладванне, дастасаванне, дастасоўванне, дапасоўванне, прымяненне* [2]. Аднак ёсць і іншая распаўсюджаная версія перакладу: *мабільная праграма*. Яна таксама выкарыстоўваецца ў жыцці людзей, але сустракаецца радзей. Часцей за ўсё так гавораць людзі, якія грунтуюцца на сваіх ведах беларускай мовы, а таксама гэты варыянт фіксуецца ў электронным слоўніку [3].

Намі зроблена выснова, што найбольш правільным варыянтам перакладу з'яўляецца *мабільны дадатак*. Гэта пацвярджаюць больш афіцыйныя крыніцы – сайты дзяржаўных арганізацый. Таксама пашырэнню ўжывання гэтага варыянта спрыяе папулярны інтэрнэт-перакладчык.

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. Купрысь, П.Д. Вялікі беларуска-рускі слоўнік / П.Д. Купрысь, Д.М. Яндальцаў. – Мінск : Харвест, 2018. – 576 с.
2. Verbum : анлайнавы слоўнік [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу : <https://verbum.by/?q=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5>. – Дата доступу : 14.12.2021.
3. Скарнік [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу : <https://www.skarnik.by/rusbel/72111>. – Дата доступу : 14.12.2021.